

แอลคีน (Alkenes)

โครงการจัดตั้งภาควิชาเคมี
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

1

1

หัวข้อ

- สูตรทั่วไป
- แหล่งกำเนิด
- การเรียกชื่อ
- สมบัติทางกายภาพ
- Geometrical isomer
- การเตรียม
  - Dehydrohalogenation of alkyl halides
  - Dehydration of alcohols
  - Dehalogenation of vicinal dihalides
  - Reduction of alkynes
- ปฏิกิริยา
  - Addition
  - Hydroxylation
  - Ozonolysis
  - Polymerization

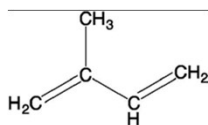
2

2

Alkenes

- Hydrocarbon ที่ไม่อิ่มตัว มีพันธะคู่ในโมเลกุล
- มีชื่อเรียกอีกอย่างว่า "Olefins"
- สูตรทั่วไป C_nH_{2n} เมื่อ $n \geq 2$
- พบในสิ่งมีชีวิต เช่น ในพืชมีสารประกอบ terpene เช่น isoprene

3

3

การเรียกชื่อ Alkene

ชื่อแบบสามัญ (Common name)

- ลงท้ายคำบอกจำนวน C ด้วย "ylene " เช่น

$CH_2=CH_2$	เรียก ethylene
$CH_2=CHCH_3$	เรียก propylene
$CH_2=C(CH_3)_2$	เรียก isobutylene
- ใช้อักษรกรีก $\alpha, \beta, \dots$ บอกตำแหน่งของพันธะคู่

	เรียก α -butylene
	เรียก β -butylene

4

4

การเรียกชื่อ Alkene

ชื่อแบบ IUPAC (IUPAC name)

1. หาสายโซ่ที่ยาวที่สุดที่มีพันธะคู่ในโมเลกุล นับจำนวนคาร์บอน แล้วลงท้ายด้วย ene
2. นับตำแหน่ง C ในสายโซ่ที่ยาวที่สุด จากปลายที่มีพันธะคู่อยู่ใกล้ที่สุด
3. ใส่เลขบอกตำแหน่งพันธะคู่ หน้าชื่อ

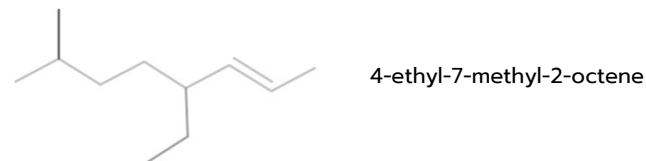
5

5

การเรียกชื่อ Alkene

ชื่อแบบ IUPAC (IUPAC name)

4. ถ้ามีกิ่ง เรียกกิ่งตามลำดับอักษรโดยใส่ตัวเลขตำแหน่งหน้ากิ่ง

5. ถ้าพันธะคู่อยู่ตรงกลาง มีกิ่ง 1 กิ่ง เริ่มต้นนับตำแหน่งจากปลายที่ใกล้กิ่ง

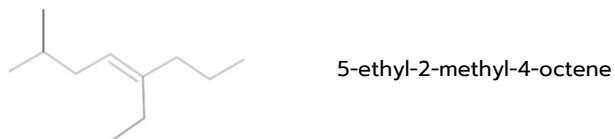
6

6

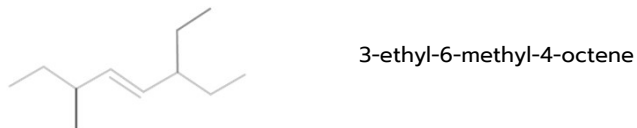
การเรียกชื่อ Alkene

ชื่อแบบ IUPAC (IUPAC name)

6. ถ้าพันธะคู่อยู่ตรงกลาง มีกิ่ง 2 กิ่ง เริ่มต้นนับตำแหน่งจากปลายที่ใกล้กิ่ง อ่านเรียงลำดับอักษร

7. ถ้าพันธะคู่อยู่ตรงกลาง มีกิ่ง 2 กิ่ง ห่างจากพันธะคู่เท่ากัน เริ่มต้นนับตำแหน่งจากปลายที่ลำดับอักษรมาก่อน

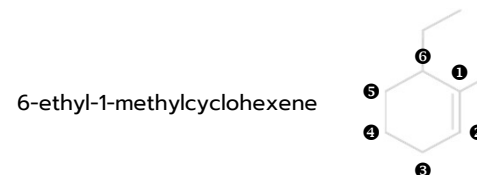
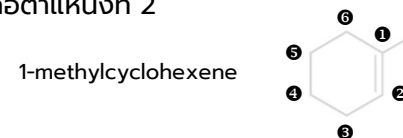
7

7

การเรียกชื่อ Cycloalkene

ชื่อแบบ IUPAC (IUPAC name)

1. ถ้ามีกิ่งที่พันธะคู่ ให้นับ C ที่มีกิ่งเป็นตำแหน่งที่ 1 และ C ที่ร่วมพันธะคู่คือตำแหน่งที่ 2

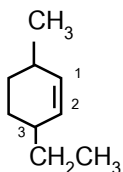
8

8

การเรียกชื่อ Cycloalkene

ชื่อแบบ IUPAC (IUPAC name)

2. ถ้า 2 กิ่งเกาะในตำแหน่งที่ห่างกับพันธะคู่เท่ากัน ให้เริ่มนับพันธะคู่ไปหาทิศทางที่มีตำแหน่งตามตัวอักษรมาก่อน

3-ethyl-6-methylcyclohexene

9

9

สมบัติทางกายภาพ

- alkene ที่มีคาร์บอน 2-4 อะตอม มีสถานะแก๊ส
- ถ้ามีคาร์บอน ≥ 5 อะตอม มีสถานะของเหลว
- ละลายในตัวทำละลายที่ไม่มีขั้ว
- มีความหนาแน่นน้อยกว่าน้ำ
- มีจุดเดือดสูงขึ้นตามจำนวนคาร์บอนที่เพิ่มขึ้น
- alkene ที่มีกิ่งจะมีจุดเดือดต่ำกว่า alkene สายโซ่ตรง

10

10

ไอโซเมอร์เรขาคณิต (Geometrical isomer)

- พันธะคู่ ไม่สามารถหมุนได้อย่างอิสระ
- ดังนั้น แม้จะมีลำดับของอะตอมที่ต่อรอบพันธะคู่เหมือนกัน แต่หากจัดวางตัวในที่ว่างต่างกัน ก็จะเกิดไอโซเมอร์เรขาคณิต (geometric isomer)
- ไอโซเมอร์เรขาคณิต มีความแตกต่างกัน ทั้งสมบัติทางกายภาพ และเคมี

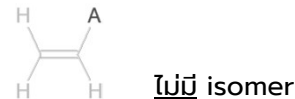
11

11

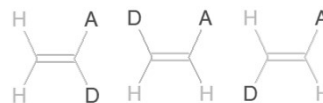
ไอโซเมอร์เรขาคณิต (Geometrical isomer)

- พิจารณาจำนวน geometric isomer เมื่อมีหมู่แทนที่รอบพันธะคู่จำนวนต่างๆ (กำหนด A, D, E และ G เป็นหมู่แทนที่)

1. Monosubstituted alkenes

2. Disubstituted alkenes

มี 3 isomers เป็น geometric isomers 1 คู่

12

12

จำนวนหมู่ที่มาเกาะที่พันธะคู่และไอโซเมอร์

3. Trisubstituted alkenes

มี 6 isomers เป็น geometric isomer 3 คู่

4. Tetrasubstituted alkenes

มี 6 isomers เป็น geometric isomer 3 คู่

13

13

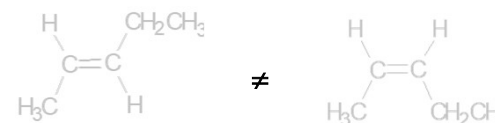
ไอโซเมอร์เรขาคณิต (Geometrical isomer)

• ตัวอย่าง 1-butene

ไม่มี geometric isomer (โครงสร้างเดียวกัน)

• ตัวอย่าง 2-butene

มี geometric isomer

14

14

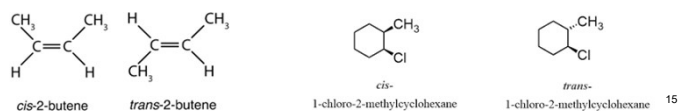
ไอโซเมอร์เรขาคณิต (Geometrical isomer)

- สำหรับแอลคีนที่มี geometric isomer มีระบบในการจำแนกไอโซเมอร์ 2 ระบบ
- ระบบ cis-trans สำหรับ disubstituted alkene
- ระบบ E-Z สำหรับ tri- และ tetrasubstituted alkene

ระบบ cis-trans

- หมู่แทนที่ หรือ H รอบพันธะคู่ อยู่ข้างเดียวกัน: *cis*-
- หมู่แทนที่ หรือ H รอบพันธะคู่ อยู่ตรงข้ามกัน: *trans*-

• ตัวอย่าง

15

15

ไอโซเมอร์เรขาคณิต (Geometrical isomer)

ระบบ E-Z

- ใช้กฎการจัดลำดับ (Sequence rule) จัดอันดับหมู่แทนที่ของแต่ละคาร์บอนของพันธะคู่
- ถ้าหมู่แทนที่อันดับสูงของทั้งสองคาร์บอนอยู่ข้างเดียวกัน: *Z*-
- ถ้าหมู่แทนที่อันดับสูงของทั้งสองคาร์บอนอยู่ตรงข้ามกัน: *E*-

- เมื่อลำดับ A และ C สูงกว่า B และ D

16

16

ไอโซเมอร์เรขาคณิต (Geometrical isomer)

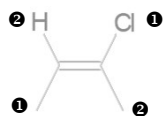
ระบบ E-Z: การพิจารณาลำดับ

1. พิจารณาเลขอะตอมของธาตุที่ติดกับแต่ละคาร์บอนของพันธะคู่

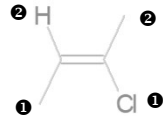
ธาตุที่มีเลขอะตอมสูงกว่าจะมีอันดับสูง

NOTE: H = high order เลขอะตอม L = low order

ธาตุ	Br	Cl	O	N	C	H
เลขอะตอม	35	17	8	7	6	1

(E)-2-chloro-2-butene

(Z)-2-chloro-2-butene

เมื่อ 1 = อันดับสูง และ 2 = อันดับต่ำ

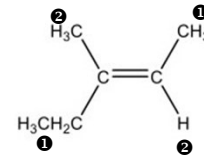
17

17

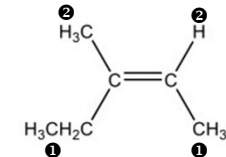
ไอโซเมอร์เรขาคณิต (Geometrical isomer)

ระบบ E-Z: การพิจารณาลำดับ

2. ถ้าธาตุที่ติดพันธะคู่ มีเลขอะตอมเท่ากัน ให้ดูธาตุที่ติดออกไป

(E)-3-methyl-2-pentene

(Z)-3-methyl-2-pentene

เมื่อ 1 = อันดับสูง และ 2 = อันดับต่ำ

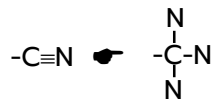
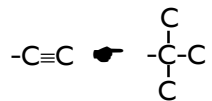
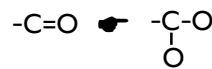
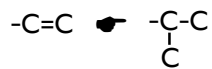
18

18

ไอโซเมอร์เรขาคณิต (Geometrical isomer)

ระบบ E-Z: การพิจารณาลำดับ

3. ถ้าหมู่แทนที่เป็นพหุพันธะ ให้พิจารณาดังนี้

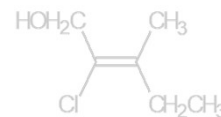
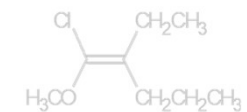
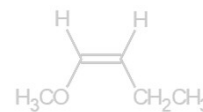

19

19

ไอโซเมอร์เรขาคณิต (Geometrical isomer)

แบบฝึกหัด สารต่อไปนี้ มี E- หรือ Z- configuration

20

20

การเตรียมแอลคีน

- เป็นปฏิกิริยาการขจัดออก (Elimination reaction)
  1. Dehydrohalogenation of alkyl halides
  2. Dehydration of alcohols
  3. Dehalogenation of vicinal dihalides
  4. Reduction of Alkynes

21

21

การเตรียมแอลคีน

1. Dehydrohalogenation of alkyl halides
  - alkyl halide (RX): alkane ที่มี halogen เกาะอยู่
  - ขจัด H และ X ออกจาก RX
  - ปฏิกิริยาเกิดในสารละลายเบสแก่ในแอลกอฮอล์ โดย
    - เบสแก่ทำปฏิกิริยากับแอลกอฮอล์ได้ alkoxide ion
    - alkoxide ion ทำปฏิกิริยากับ RX ได้ alkene

22

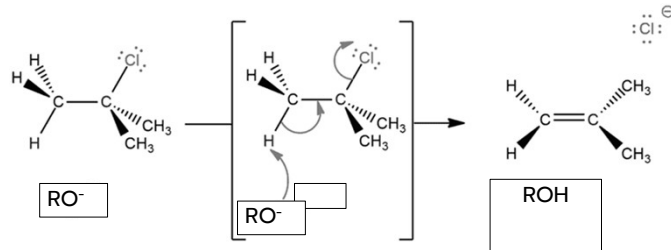
22

การเตรียมแอลคีน

1. Dehydrohalogenation of alkyl halides

กลไกปฏิกิริยา: Synchronized mechanism (E₂)

- เมื่อ base (alkoxide) เข้าจับกับ β-hydrogen จะเข้าสู่ transition state คือ มีการสร้างและการสลายพันธะ ไปพร้อมๆ กัน คือ เกิดพันธะคู่ พร้อมๆกับการหลุดออก halogen

23

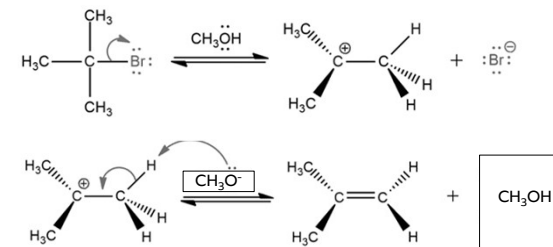
23

การเตรียมแอลคีน

1. Dehydrohalogenation of alkyl halides

กลไกปฏิกิริยา: Stepwise mechanism (E₁)

- Halogen หลุด เกิด carbonium ion
- base ดึง β-hydrogen หลุด สร้างพันธะคู่

ถ้า β-H มากกว่า 1 ตำแหน่ง สามารถเกิดผลผลิตได้หลายตัว

24

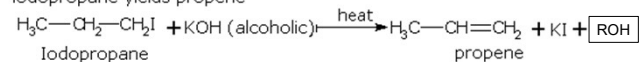
24

การเตรียมแอลคีน

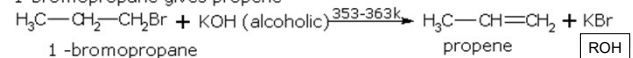
1. Dehydrohalogenation of alkyl halides

• ตัวอย่าง

Iodopropane yields propene

1-bromopropane gives propene

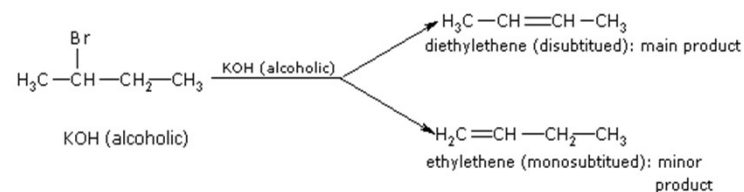
25

25

การเตรียมแอลคีน

1. Dehydrohalogenation of alkyl halides

• ตัวอย่าง

- สัดส่วนของผลิตภัณฑ์ เป็นไปตาม Zaitsev's rule คือ
trisub- > disub- > monosub- > alkene

26

26

การเตรียมแอลคีน

1. Dehydrohalogenation of alkyl halides

• แบบฝึกหัด

ปฏิกิริยาของ KOH/alcohol กับสารต่อไปนี้

1. 1-chloropentane
2. 2-chloropentane
3. 2-chloro-2-methylbutane
4. 3-chloro-2-methylbutane

จงเขียนโครงสร้างและชื่อของผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ หากมีผลิตภัณฑ์มากกว่า 1 อย่าง ให้บอกด้วยว่า ผลิตภัณฑ์ตัวมีมากกว่า

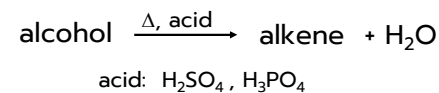
27

27

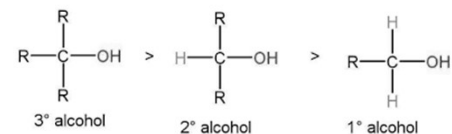
การเตรียมแอลคีน

2. Dehydration of alcohols

- ขจัด H₂O ออกจาก alcohol

- ความว่องไวในการเกิดปฏิกิริยาของ alcohol

- เช่นเดียวกับปฏิกิริยา dehydrohalogenation หากเกิด alkene ได้มากกว่า 1 โครงสร้าง สัดส่วนเป็นไปตาม Zaitsev's rule. 28

28

การเตรียมแอลคีน

2. Dehydration of alcohols

- กลไกการเกิดปฏิกิริยาสำหรับ 3° alcohol

Breaking C-Br bond
 Making a π bond
 Removing β -hydrogen
 Carbocation Intermediate
 Alkene

- กลไกแบบ E1: เกิดสารมัธยันต์ Carbocation (C⁺)

29

29

การเตรียมแอลคีน

2. Dehydration of alcohols

- กลไกการเกิดปฏิกิริยาสำหรับ 2° alcohol

2° carbocation
 3° carbocation more stable
 expected
 major

- กลไกแบบ E1: เกิดสารมัธยันต์ Carbocation (C⁺)
- สารมัธยันต์ C⁺ อาจเกิด hydride shift เพื่อให้ได้ C⁺ ที่มีโครงสร้างที่มีความเสถียรเพิ่มขึ้น

30

30

การเตรียมแอลคีน

2. Dehydration of alcohols

- กลไกการเกิดปฏิกิริยาสำหรับ 1° alcohol

Rearrangements in Dehydration of Primary Alcohols

Step 1. Protonation of the hydroxyl group

Step 2. 1,2 shift of β -hydrogen forming a carbocation

Step 3. Removing β -hydrogen to form a π bond

tetrasubstituted alkene

- กลไกแบบ E2: เกิดสภาวะทรานสิชัน ใน step 2 ซึ่งเป็นผลให้เกิด 2°C⁺

31

31

การเตรียมแอลคีน

3. Dehalogenation of vicinal dihalides

$$\begin{array}{c} | & | \\ -C & -C- \\ | & | \\ X & X \end{array} + Zn \xrightarrow{\Delta, \text{alcohol}} \begin{array}{c} | & | \\ -C & =C- \\ & & \end{array} + ZnX_2$$

- ตัวอย่าง

$$CH_3CHBrCH_2Br \xrightarrow{Zn} CH_3CH=CH_2 + ZnBr_2$$

32

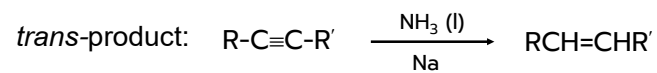
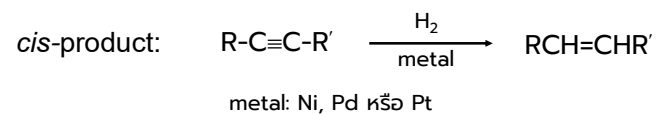
32

การเตรียมแอลคีน

4. Reduction of alkynes

- สำหรับ alkyne ที่พันธะสามไม่ได้อยู่ปลายสายโซ่
- ปฏิกิริยามีความจำเพาะในการเกิดผลิตภัณฑ์ ขึ้นกับ reagent ที่ใช้

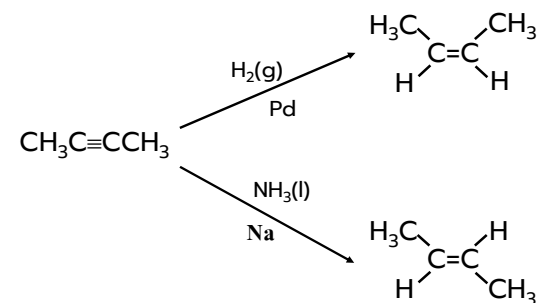
33

33

การเตรียมแอลคีน

4. Reduction of alkynes

- ตัวอย่าง

34

34

ปฏิกิริยาของแอลคีน

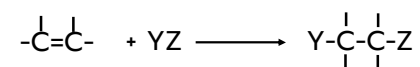
1. Addition
2. Hydroxylation
3. Ozonolysis
4. Polymerization

35

35

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1. Addition

- alkene เป็นแหล่งให้อิเล็กตรอน แก่สารที่ต้องการอิเล็กตรอน
  - ปฏิกิริยาของ alkene และ electrophile เรียก electrophilic addition
  - ปฏิกิริยาของ alkene และ free radical เรียก free radical addition

36

36

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1. Addition

Addition reactions of alkenes

- addition of halogen (X_2)
- addition of hydrogen (H_2)
- addition of unsymmetrical reagent (HZ: HBr, HI, HCl, H_2SO_4)
- addition of unsymmetrical reagent in the presence of peroxide (HZ/ROOR)

37

37

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1.1 Addition of halogen (halogenation)

$$-C=C- \xrightarrow{X_2 \text{ in } CCl_4} \begin{array}{c} X \\ | \\ -C-C- \\ | \\ X \end{array}$$

- กลไกการเติม เป็น anti-addition
- ผลิตภัณฑ์อาจมีเพียงโครงสร้างเดียว หรือหลายโครงสร้าง (มี isomer) ขึ้นกับประเภทของ alkene เช่น
  - unsubstituted alkene ได้ผลิตผลโครงสร้างเดียว
  - monosubstituted alkene หรือ disubstituted alkene แบบไม่สมมาตร ($RHC=CHR'$) ได้ผลิตผลสองโครงสร้าง
  - disubstituted alkene แบบสมมาตร ($RHC=CHR$)
    - cis-isomer ได้ผลิตผล 2 โครงสร้าง
    - trans-isomer ได้ผลิตผลโครงสร้างเดียว

38

38

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1.1 Addition of halogen (halogenation)

- ตัวอย่าง กลไกและผลผลิตของ trans-symmetrical disubstituted alkene

Step 1: formation of bromonium ion

Step 2: Br attacks from the direction that is anti to bromonium ion

cis-product

identical

39

39

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1.1 Addition of halogen (halogenation)

- ตัวอย่าง กลไกและผลผลิตของ cis-symmetrical disubstituted alkene

Step 1: formation of bromonium ion

Step 2: attack of Br to bromonium ion from anti direction

trans-product

and

trans-product

racemic mixture

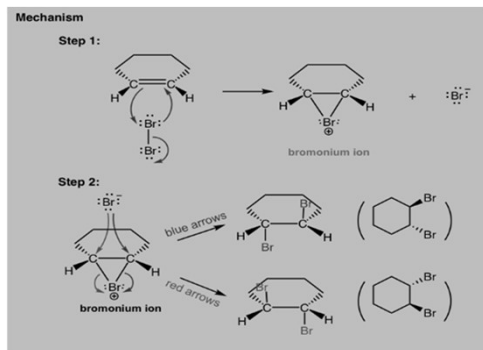
40

40

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1.1 Addition of halogen (halogenation)

- ตัวอย่าง กลไกและผลผลิตของ unsubstituted cyclic alkene (เทียบได้กับ cis-symmetrical disubstituted alkene)

41

41

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1.1 Addition of halogen (halogenation)

- แบบฝึกหัด: จงเขียนชื่อและโครงสร้างของสารตั้งต้น

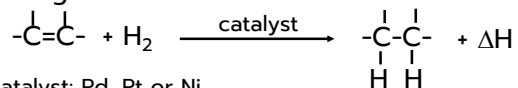

42

42

ปฏิกิริยาของแอลคีน

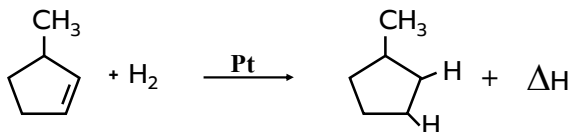
1.2 Hydrogenation

catalyst: Pd, Pt or Ni

- H 2 อะตอม สร้างพันธะกับ C-C ด้านเดียวกัน (syn-addition)
- ΔH (heat of hydrogenation) คือ ปริมาณความร้อนที่คายออกเมื่อสาร 1 โมล ทำปฏิกิริยากับ H_2

- ตัวอย่าง

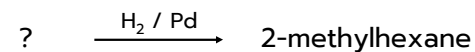
43

43

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1.2 Hydrogenation

- แบบฝึกหัด: จงเขียนโครงสร้างและชื่อของสารตั้งต้น

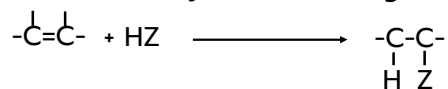

44

44

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1.3 Addition of unsymmetrical reagent (HZ)

HZ: HBr, HI, HCl, H₂SO₄, H₂O, HClO

- alkene รับ H⁺ จาก HZ เกิด C⁺
- unsymmetrical alkene เกิด C⁺ ตาม Markovnikov's rule
- Markovnikov's rule: H⁺ เกาะ C=C ด้านที่มี H มากกว่า เพื่อเกิด C⁺ ที่เสถียร

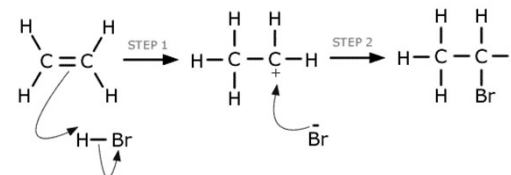
45

45

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1.3 Addition of unsymmetrical reagent (HZ)

- ตัวอย่างและกลไก

- Alkene แบบสมมาตร ไม่ว่า H⁺ เกาะกับ C อะตอมใด ก็จะได้ C⁺ ที่มีโครงสร้างเหมือนกัน

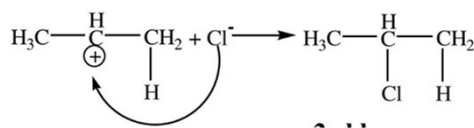
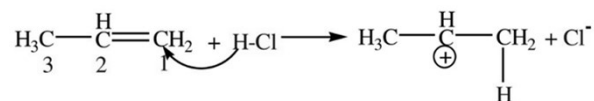
46

46

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1.3 Addition of unsymmetrical reagent (HZ)

- ตัวอย่างและกลไก

- Alkene แบบไม่สมมาตร H⁺ เกาะกับ C1 เกิด 2^oC⁺ มีความเสถียรกว่า 1^oC⁺

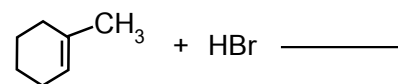
47

47

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1.3 Addition of unsymmetrical reagent (HZ)

- แบบฝึกหัด จงเขียนโครงสร้างและชื่อของผลิตภัณฑ์

48

48

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1.4 Addition of unsymmetrical reagent in the presence of peroxide compound (HZ/ROOR)

- การเติม ROOR ทำให้ผลผลิตของปฏิกิริยาไม่เป็นไปตาม Markovnikov's rule (Anti-Markovnikov)
- กลไกเกิดผ่าน free radical ดังนี้
  - ROOR แตกตัวเป็น RO•
  - RO• ดึง H• จาก HZ เกิด Z•
  - เข้าทำปฏิกิริยากับ alkene เกิด C• ที่เสถียร
  - C• ดึง H• จาก HZ เกิดผลผลิต

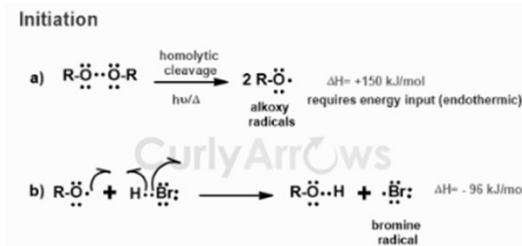
49

49

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1.4 Addition of unsymmetrical reagent in the presence of peroxide compound (HZ/ROOR)

- ตัวอย่างและกลไก

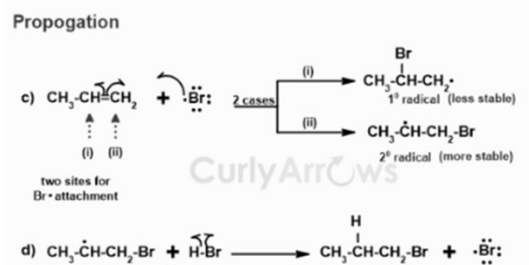
50

50

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1.4 Addition of unsymmetrical reagent in the presence of peroxide compound (HZ/ROOR)

- ตัวอย่างและกลไก

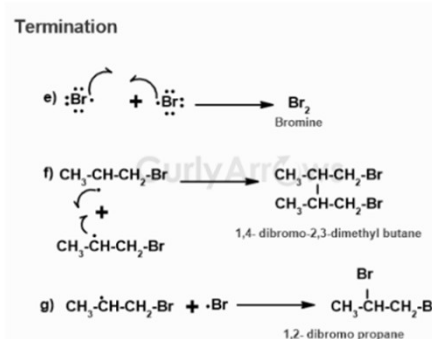
51

51

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1.4 Addition of unsymmetrical reagent in the presence of peroxide compound (HZ/ROOR)

- ตัวอย่างและกลไก

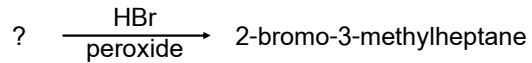
52

52

ปฏิกิริยาของแอลคีน

1.4 Addition of unsymmetrical reagent in the presence of peroxide compound (HZ/ROOR)

- แบบฝักหัด จงเขียนโครงสร้างและชื่อของสารตั้งต้น

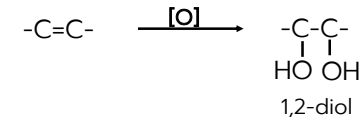
53

53

ปฏิกิริยาของแอลคีน

2. Hydroxylation

- เป็นปฏิกิริยาการเติมหมู่ไฮดรอกซิล (-OH) ที่พันธะคู่ของ alkene โดย ใช้ KMnO_4 หรือ OsO_4

$[\text{O}] = \text{KMnO}_4$ หรือ OsO_4

- อาจเติมกรด (เช่น H_2SO_4) หรือด่าง (NaOH) เพื่อช่วยเร่งปฏิกิริยา
- เกิดการเติม แบบ Syn addition และได้ผลิตภัณฑ์เป็น cis-product

54

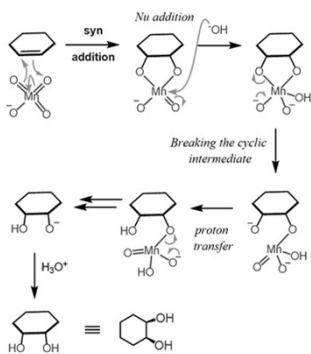
54

ปฏิกิริยาของแอลคีน

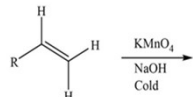
2. Hydroxylation

- ตัวอย่างและกลไก

The Mechanism of Syn Dihydroxylation with KMnO_4

- แบบฝักหัด จงเขียนโครงสร้างผลิตภัณฑ์ของปฏิกิริยา

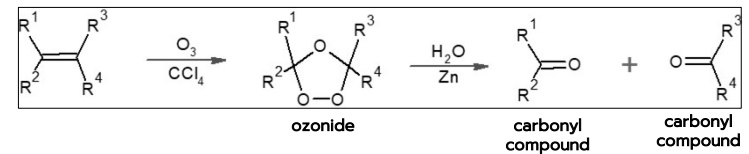

55

55

ปฏิกิริยาของแอลคีน

2. Ozonolysis

- carbonyl compound
  - ถ้า หมู่ R จำนวน 1 หมู่ขึ้นไป เป็น H เรียกว่า aldehyde
  - ถ้า หมู่ R ทั้ง 2 หมู่เป็น hydrocarbon เรียกว่า ketone
- Zn เป็น reducing agent (สามารถใช้ dimethyl sulfide, $(\text{CH}_3)_2\text{S}$ แทนได้)

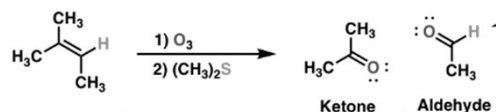
56

56

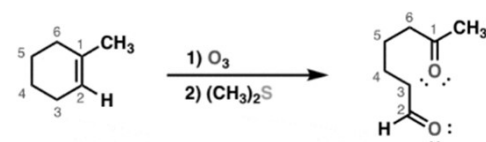
ปฏิกิริยาของแอลคีน

3. Ozonolysis

- ตัวอย่าง

- ตัวอย่าง

57

57

ปฏิกิริยาของแอลคีน

3. Ozonolysis

- แบบฝึกหัด จงเขียนโครงสร้างของผลิตภัณฑ์ เมื่อทำปฏิกิริยา ozonolysis กับสารตั้งต้นต่อไปนี้

- 2-methyl-2-pentene
- 3-hexene

- แบบฝึกหัด จงเขียนสูตรโครงสร้างของ alkene ซึ่งมีสูตรโมเลกุลเป็น C_6H_{12} ที่ทำปฏิกิริยา ozonolysis แล้วให้ผลิตภัณฑ์ดังต่อไปนี้

- propionaldehyde
- Acetone
- ของผสมระหว่าง acetaldehyde และ ethyl methyl ketone

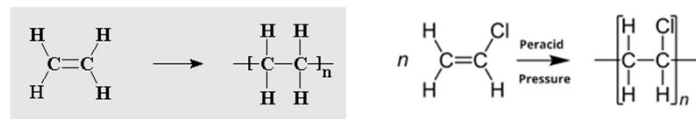
แนะ ถ้าคำถามเกี่ยวข้องกับชื่อสารที่ยังไม่ได้เรียน ให้นำ ชื่อสาร ไปค้นหา โครงสร้าง ใน อินเทอร์เน็ต

58

ปฏิกิริยาของแอลคีน

4. Polymerization

- โมเลกุลหน่วยเล็กๆ (monomer) หลายหน่วยรวมตัวกันเป็นสารโมเลกุลใหญ่ (polymer)
- Alkene เป็น monomer เกิดปฏิกิริยาการเติมกับ alkene ด้วยกัน และต่อเนื่องกันไป เกิดเป็นสายโซ่ที่มีความยาวนับพันนับหมื่นคาร์บอน (โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 4,000-40,000 คาร์บอน)
- ตัวอย่าง polyethylene
- ตัวอย่าง polyvinylchloride

59

59

ประโยชน์ของแอลคีน

- Alkene โดยเฉพาะ ethylene และ propylene ถูกนำมาใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิตสารอินทรีย์อื่นที่มีประโยชน์มากมาย

(ethene)

Chemical	Uses
ethanol	solvent; constituent of cleaning preparations; in synthesis of esters
acetaldehyde	slug killer, in the form of methaldehyde $(\text{CH}_3\text{CHO})_4$
acetic acid	manufacture of vinyl acetate polymers, ethyl acetate solvent and cellulose acetate polymers
ethylene oxide	"cellosolves" (industrial solvents)

60

60

ประโยชน์ของแอลคีน

- Alkene โดยเฉพาะ ethylene และ propylene ถูกนำมาใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิตสารอินทรีย์อื่นที่มีประโยชน์มากมาย

(ethene)

Chemical	Uses
ethylene glycol	anti-freeze; production of Dacron ®
ethylene dichloride	solvent; production of vinyl chloride
vinyl chloride	manufacture of poly (vinyl chloride)—PVC
vinyl acetate	manufacture of poly (vinyl acetate) used in paint emulsions, plywood adhesives and textiles
polyethylene	"plastic" bags; toys; packaging

61

61

ประโยชน์ของแอลคีน

- Alkene โดยเฉพาะ ethylene และ propylene ถูกนำมาใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิตสารอินทรีย์อื่นที่มีประโยชน์มากมาย

(propene)

Chemical	Uses
isopropyl alcohol	rubbing alcohol; cosmetics; synthesis of acetone
propylene oxide	manufacture of polyurethanes; polyesters
cumene	industrial preparation of phenol and acetone
polypropylene	molded articles (e.g., kitchenware); fibres for indoor-outdoor carpeting

62

62